

ÅRSRAPPORT 2019

Innhold

Kapittel 1 Daglig leder har ordet	4
Kapittel 2 Årsberetning.....	5
Pensjonskassens virksomhet.....	5
Administrasjon	5
Styret.....	6
Utvikling og vekst.....	7
Pensjonsmarkedet og regelverksendringer	8
Premieinntekter og pensjonsutbetalinger.....	9
Resultater.....	10
Premiefond.....	11
Avkastning på investeringer	12
Miljø og bærekraft.....	15
Soliditet og risikostyring	16
Solvenskapital.....	17
Fortsatt drift.....	18
Kapittel 3 Årsregnskap.....	20
Kapittel 4 Aktuarerklæring.....	39
Kapittel 5 Revisors beretning	40

Kapittel 1 Daglig leder har ordet

2019 har vært et spennende år for Lørenskog kommunale pensjonskasse. Vi har etablert en ny kundeportal for våre medlemmer, forberedt oss på ny offentlig tjenestepensjon og jobbet aktivt med en god og forsvarlig kapitalforvaltning av pensjonskassens midler. I tillegg valgte kommunestyret i høst et nytt styre som de neste 4 årene skal jobbe for å skape mest mulig merverdi og gode tjenester for medlemmene.

Pensjonskassens forvaltningskapital er over 2,4 mrd kroner og over 9 500 medlemmer mottar eller kommer til å motta en pensjonsytelse i framtiden. Ansvarlig forvaltning av medlemmenes pensjonsrettigheter er pensjonskassens viktigste oppgave. Kostnadseffektiv drift, riktige ytelser og høyest mulig avkastning over tid hensyntatt risiko er styrets hovedmålsettinger. Verdijustert avkastning i kollektivporteføljen i 2019 var 9,1 %, og dette gav et renteresultat på 50,2 mill kroner. Resultatet ble disponert til tilleggsavsetninger for å styrke pensjonskassens buffere og fremtidig soliditet.. Den verdijusterte avkastningen i selskapsporteføljen var 12,1 %.

God soliditet er viktig for at LKP skal være rustet for en framtid preget av lave renter, volatile markeder og nytt rammeverk. Til tross for høy vekst i pensjonskassens forpliktelser har det ikke vært behov for tilførsel av egenkapital fra kommunen, og solvenskapitaldekningen lå godt over regelverkets minstekrav gjennom året. Etter årets slutt har Norge og resten av verden blitt rammet av en global pandemi forårsaket av viruset COVID-19. Denne pandemien, i tillegg til dramatisk fall i oljeprisen, har medført store svingninger i finansmarkedene og stort fall i aksjekurs og renter. Pensjonskassen er forberedt på tider med svingninger i de finansielle markedene, og har tilstrekkelig med likviditet til å utbetale pensjoner til våre pensjonister i dag og i framtiden.

I tillegg til avkastning på pensjonsmidlene har LKP fokus på ansvarlige investeringer. Styret har besluttet at pensjonskassens midler skal investeres i selskaper som demonstrerer en bærekraftig forretningsførsel. Investeringene skal søke selskaper som presterer godt finansielt og samtidig bidrar til måloppnåelse av globale rammeverk som FNs bærekraftsmål og Parisavtalen.

LKP skal i tiden fremover fortsette å være en aktiv og faglig sterk pensjonskasse som gir medlemmene de beste muligheter for å ta gode valg for sin fremtidige pensjon.

Guri Horsfjord Lassen
Daglig leder

Kapittel 2 Årsberetning

Pensjonskassens virksomhet

Lørenskog kommunale pensjonskasse leverer offentlig tjenstepensjon til nåværende og tidligere ansatte i Lørenskog kommune og Nitor, Nitor Opus og Nitor Vital. Pensjonskassen yter alders- og uførepensjoner til medlemmene, og ektefelle- og barnepensjon til deres etterlatte¹.

Pensjonskassen er en selvstendig juridisk enhet og er underlagt regelverket som gjelder for finans- og forsikringsbransjen. Midlene holdes adskilt fra kommunens midler og den hefter ikke for kommunens forpliktelser. Pensjonskassens formue og inntekter kan følgelig ikke for noen del tilfalle kommunen eller dens kreditorer. Pensjonskassen står under tilsyn av Finanstilsynet.

Lørenskog kommunale pensjonskasse er medlem i Pensjonskasseforeningen.

Administrasjon

Pensjonskassen er samlokalisert med Lørenskog kommunes virksomhet i rådhuset på Kjenn.

Guri Horsfjord Lassen er daglig leder.

Pensjonskassen har i 2019 hatt avtale med Gabler AS om levering av forsikringsteknisk administrasjon, regnskap og ansvarshavende aktuar. Storebrand Asset Management har forvaltet pensjonskassens midler.

Ernst & Young er revisor for pensjonskassen.

---

¹ Pensjonsordningen er en offentlig tjenstepensjonsordning etter Hovedtariffavtalen for offentlig sektor

Styret

Styret er pensjonskassens høyeste besluttede organ.

Styret består av 5 medlemmer. Ett av medlemmene oppnevnes av arbeidstakernes organisasjoner blant innskuddspliktige medlemmer i pensjonskassen og pensjonistene, og et av medlemmene skal være eksternt uten bindinger til pensjonskassen eller kommunen som arbeidsgiverforetak.

Styret velges for samme periode som kommunestyret, og 13. november 2019 oppnevnte kommunestyret nye styremedlemmer. Styret ble konstituert 4. desember, og Stine Rolstad Brenna ble valgt som styreleder og Jan-Bendix Byhring som nestleder.

Foto: Lørenskog kommune

Guri H. Lassen/Bente Franck-Sætervoll/Lisbeth Stenshagen/Ola Løberg/Stine Rolstad Brenna/Jan-Bendix Byhring
Daglig leder   styremedlem   styremedlem   styremedlem   styreleder   nestleder

Frem til valget høsten 2019 besto styret av følgende personer:
Styreleder Kjetil Houg (ekstern), nestleder Erik Bratlie, og styremedlemmene Ola Løberg, Bente Franck-Sætervoll og Lisbeth M. Stenshagen.

Utvikling og vekst

Alle ansatte i Lørenskog kommune, med unntak lærere og sykepleiere, er medlemmer i Lørenskog kommunale pensjonskasse. Lærere og sykepleiere har sin pensjonsordning i hhv Statens Pensjonskasse og KLP. I Nitor selskapene er alle ansatte medlemmer i LKP.

Pensjonskassen er tilsluttet Overføringsavtalen mellom pensjonsordninger i offentlig sektor.

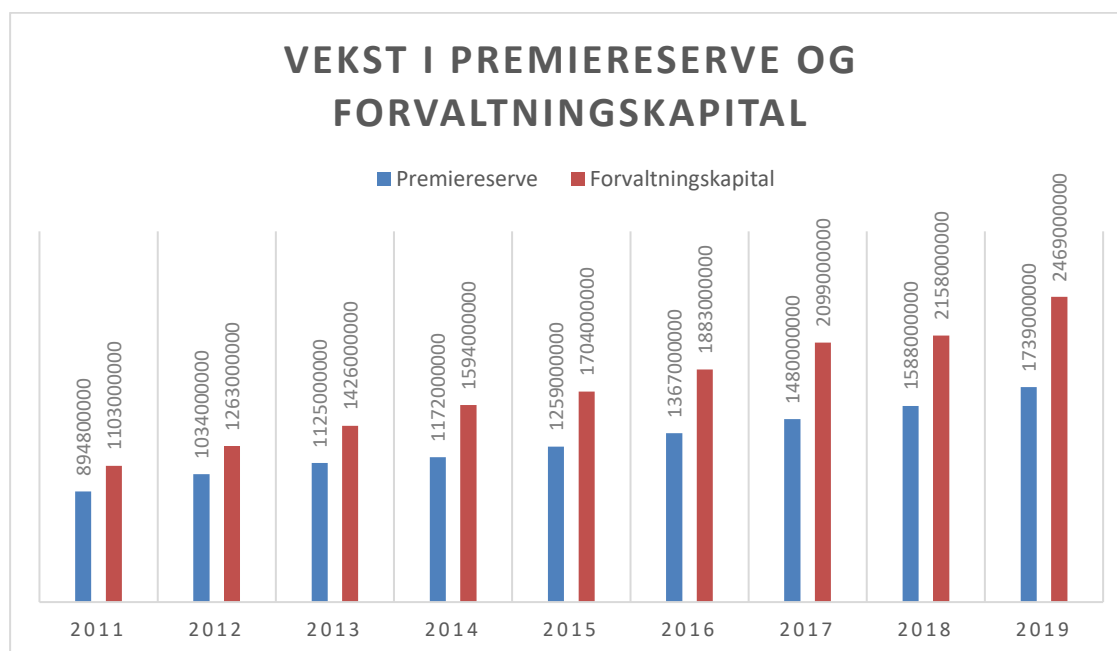
Antall medlemmer øker hvert år, og i 2019 fikk pensjonskassen 725 nye medlemmer.

Tabellen viser pensjonskassens medlemssammensetning:

	31.12.2018	31.12.2019	Endring
Sum antall medlemmer	8 844	9 569	725
Aktive medlemmer	2 564	2 556	-8
Oppsatte ²	5 047	5 689	642
Uførepensjonister	318	345	27
Alderspensjonister ³	802	872	70
Ektefellepensjonister	105	99	-6
Barnepensjon	8	8	0
Sum pensjonister	1 233	1 324	91

Pensjonskassens totale kapital var 2,4 mrd kroner ved utgangen av året. Netto avkastning for selskaps- og kollektivporteføljen var hhv 23,1 mill kroner og 182,3 mill kroner.

Utvikling i premiereserve og forvaltningskapital fra 2011 – 2019:

² Tidligere ansatte med rett til pensjon fra Lørenskog kommunale pensjonskasse i framtiden (pensjonen har ikke kommet til utbetaling)

³ Inkludert AFP

Pensjonsmarkedet og regelverksendringer

Ny særavtale «SGS 2020 Pensjonsordninger» ble inngått i tariffoppgjøret i 2019, og gjelder med virkning fra 1. januar 2020. Særavtalen er framforhandlet på bakgrunn av Pensjonsavtalen mellom Regjeringen og partene i offentlig sektor som ble signert 3. mars i fjor, og de endringene Stortinget vedtok 11. juni i Lov om Statens pensjonskasse og Lov om Sykepleierpensjon som følger opp Pensjonsavtalen. Hensikten med å innføre nye pensjonsordninger er å sikre arbeidstakere gode pensjonsordninger med større fleksibilitet, og at det skal bli mer lønnsomt å stå i jobb lenger.

Den nye offentlige tjenstepensjonen gjelder for arbeidstakere som er født i 1963 eller senere, og overordnet gjelder følgende:

- Tjenstepensjon og AFP for arbeidstakere født 1963 eller senere legges om til livsvarige påslagsordninger. Den nye påslagspensjonen og ny AFP kommer i tillegg til, og skal ikke samordnes med, alderspensjon fra folketrygden.
- Opptjening av ny påslagspensjon skjer fra og med 1. januar 2020. Med ny påslagspensjon blir all medlemstid frem til og med måneden medlemmet fyller 75 år pensjongivende. Påslagspensjonen kan som hovedregel tas ut fleksibelt fra fylte 62 år og kan kombineres med arbeidsinntekt uten at pensjonen blir avkortet.
- De arbeidstakerne som har hatt opptjening i bruttopensjonsordningen før 1. januar 2020, skal få en oppsatt pensjon fra denne ordningen. Den oppsatte bruttopensjonen skal kunne tas ut fleksibelt fra 62 år og kombineres med arbeidsinntekt uten avkortning. Årlig bruttopensjon skal være høyere desto senere den tas ut etter fylte 67 år.
- De nye ordningene og reglene for den oppsatte bruttopensjonen gir større uttelling av å stå lenger i arbeid, og gir arbeidstakerne styrkede muligheter til å opprettholde pensjonsnivåene når levealderen øker.
- Ny AFP blir en livsvarig pensjonsytelse. AFP-ytelsen beregnes på bakgrunn av alle år i arbeid, og kan tas ut fleksibelt fra fylt 62 år og kombineres med arbeidsinntekt uten avkortning.

For arbeidstakere født 1962 eller tidligere, videreføres dagens bruttopensjon og AFP-ordning. Disse arbeidstakerne omfattes ikke av de nye pensjonsordningene. Brutttopensjonsordningen gir rett på tjenstepensjon fra fylte 67 år, og avkortes mot arbeidsinntekt. AFP videreføres for disse som en tidligpensjonsordning frem til fylte 67 år, og avkortes mot inntekt over toleransebeløpet på 15 000 kroner. Det er avtalt enkelte endringer for arbeidstakere født i 1962.

LKP har arbeidet målrettet med tiltak for å håndtere de kommende endringene. Utvikling og tilpasninger av tekniske løsninger og portaler er gjennomført, og medlemmer og arbeidsgiverforetak er informert om endringene og hvilke konsekvenser disse medfører. LKP er således godt rustet til å levere det nye pensjonsproduktet til medlemmene.

Premieinntekter og pensjonsutbetalinger

Forfalte premier for 2019 utgjorde 185,1 mill kroner, og er knyttet til opptjening av pensjonsrettigheter for pensjonskassens medlemmer.

Til sammen ble det utbetalt pensjon for 61,1 mill kroner. De høyeste utbetalingene er alderspensjon på 39,2 mill kroner og uførepensjon på 11,6 mill kroner.

Foto: EB Photos – Erik Bratlie
«Morgenstemning på Kjenn»

Resultater

Renteresultatet var positivt med 50,2 mill kroner, og resultatet er i sin helhet overført til tilleggsavsetninger. Renteresultatet oppstår som en følge av at de faktiske finansinntektene avviker fra renteforpliktelsene i henhold til det forsikringstekniske beregningsgrunnlag som benyttes. Pensjonskassen garanterer en årlig bokført kapitalavkastning på 2,6 %, og årlig avkastning på midlene må derfor overstige denne for å få et positivt renteresultat.

Risikoresultat var negativt med -2,2 mill kroner, og risikoutjevningfondet ble benyttet. Risikoresultatet viser om pensjonskassen utvikler seg forsikringsmessig som forventet. Resultatet er overskudd/underskudd som følge av forsikringshendelser knyttet til medlemmers død eller uførhet avviker fra det som er forutsatt i beregningsgrunnlaget.

I 2019 skyldes det negative resultatet i hovedsak at uføre- og opplevelsesrisikoen var noe svakere enn tariffen. En ung arbeidstaker som blir ufør, vil kunne medføre behov for høy avsetning til premiereserven. I fjor ble det avsatt 1,5 mill kroner til premiereserven for et av medlemmene som ble ufør. Samtidig ble det frigjort 1,7 mill kroner ved at en tidligere ufør kom tilbake i arbeid. Lørenskog kommune kan påvirke risikoresultatet med en god oppfølging av syke arbeidstakere, og således bidra til et positivt resultat.

Administrasjonsresultatet var positivt med 1,2 mill kroner, og er tilført pensjonskassens egenkapital. Resultatet viser forholdet mellom de premiene for administrasjon som er betalt, og de faktiske kostnadene for å administrere avtalene i pensjonskassen.

Pensjonskassen har gjennom året styrket solvenskapitalen betydelig, blant annet har kursreguleringsfondet økt med 95 mill kroner, og tilleggsavsetninger har økt med 50,2 mill kroner.

Totalresultat etter skatt er 21,8 mill kroner.

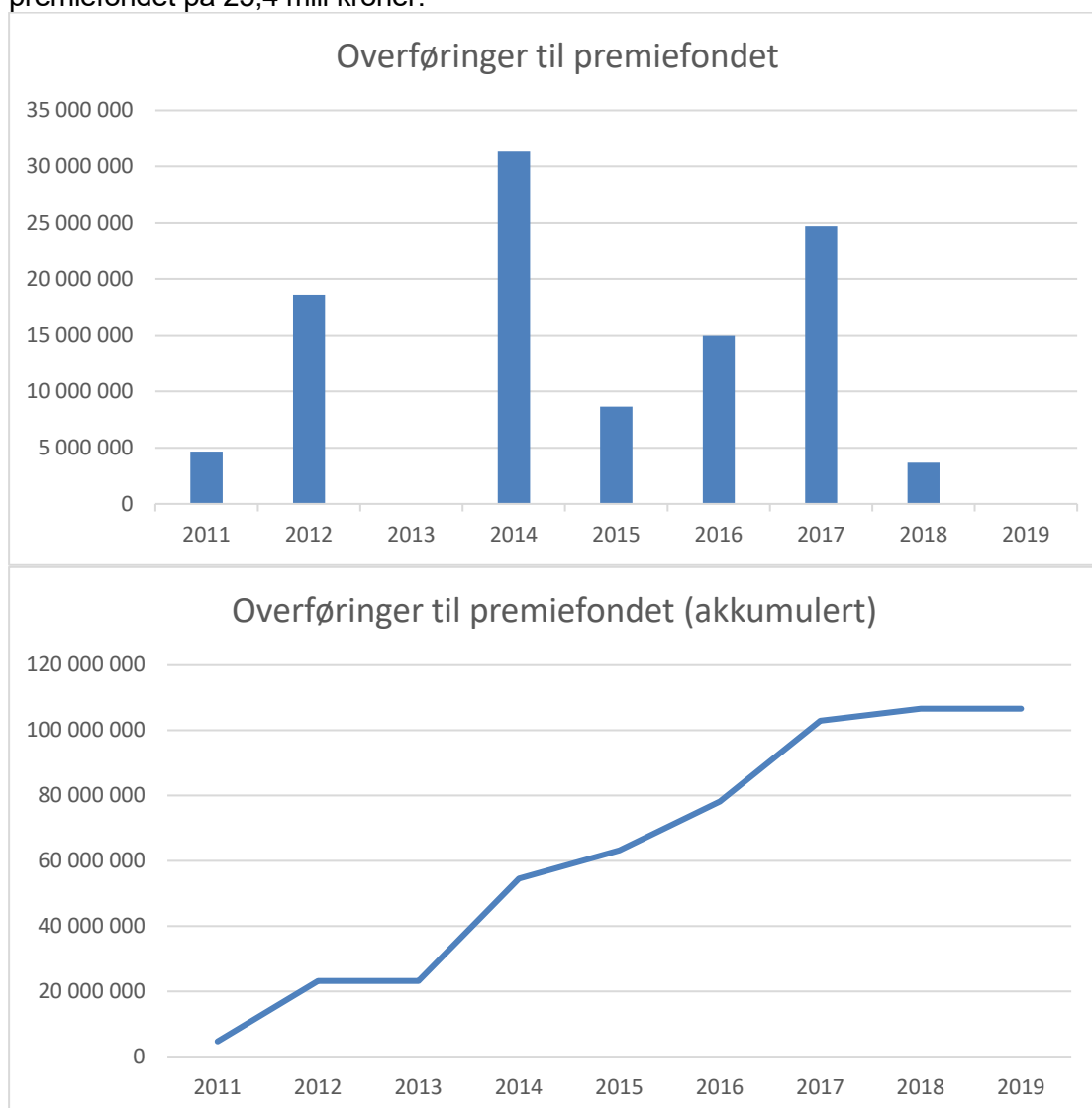
Foto: EB Photos – Erik Bratlie
«Vinter ved Losbyelva»

Premiefond

Premiefondet kan disponeres fritt av kundene (Lørenskog kommune og Nitor) til å betale forsikringspremie. Et positivt rente- og /eller risikoresultat i pensjonskassen kan overføres til premiefondet. Pensjonskassen garanterer 2 % avkastning på midlene som til enhver tid står på fondet.

Siden 2011 har 104,6 mill kroner av overskuddet på rente- og risikoresultatet blitt overført til premiefondet. Lørenskog kommune benyttet 30,0 mill kroner av premiefondet til å dekke pensjonspremie i fjor, mens Nitor ikke benyttet seg av fondet.

Det har etter regnskapsårets slutt oppstått betydelig markedsuro med fall i både aksjemarked og rentenivå, og dette påvirker solvenskapitaldekningen negativt. LKP besluttet derfor å styrke egen soliditet fremfor å overføre midler til premiefondet. Ved utgangen av 2019 er premiefondet på 25,4 mill kroner.

Avkastning på investeringer

Styrets målsetting er å oppnå høyest mulig avkastning gitt risikoramme som er i samsvar med pensjonskassens risikotoleranse. Pensjonskassens midler er plassert i henhold til gjeldende regelverk, og styrets strategi for kapitalforvaltningen.

Pensjonskassens kollektivportefølje⁴ og selskapsportefølje⁵ forvaltes separat.

Beregnet etter modifisert Dietz' metode utgjorde bokført kapitalavkastning for kollektivporteføljen 5,2 %, mens den verdijusterte kapitalavkastningen utgjorde 8,5 %. Avkastningen målt på daglig basis viser en verdijustert avkastning på forvaltet kapital i kollektivporteføljen på 9,1 %.

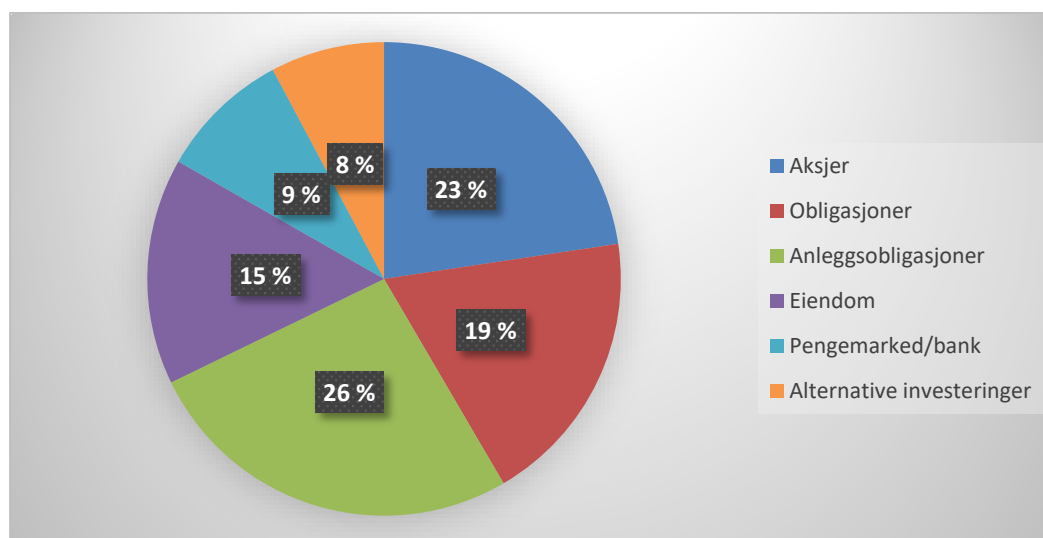
Beregnet etter modifisert Dietz' metode utgjorde bokført kapitalavkastning for selskapsporteføljen 10,6 %. Verdijustert avkastning målt på daglig basis viser en verdijustert avkastning på 12,1 % for selskapsporteføljen.

Kollektivporteføljen hadde netto finansinntekter på 182,3 mill kroner, mens selskapsporteføljens nettoinntekter utgjorde 23,1 mill kroner. Pensjonskassen hadde således en samlet verdijustert nettoavkastning på 205,4 mill kroner i 2019.

Tabellen under viser verdijustert avkastning siden 2011. LKP har med unntak av oppstartsåret og fjoråret hatt en verdijustert avkastning i kollektivporteføljen som har vært høyere enn garantert rente:

År	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Avkastning	0,4 %	9,2 %	9,6 %	6,8 %	4,3 %	5,8 %	8,6 %	-0,1%	9,1%

Kollektivporteføljen hadde følgende sammensetning ved utgangen av året:

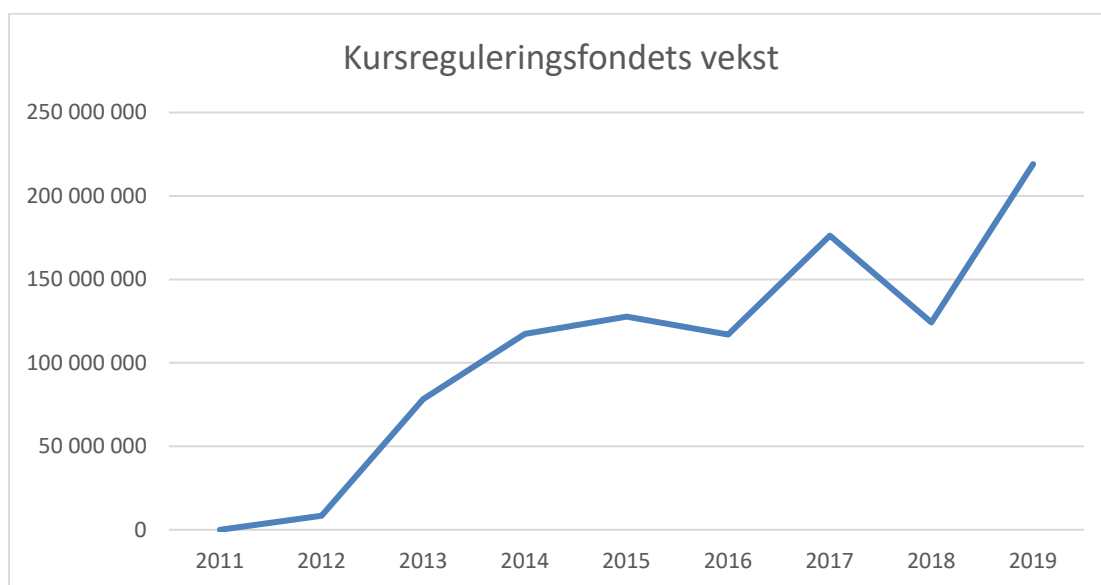
Selskapsporteføljens sammensetning var 76 % i eiendom og 23 % i obligasjoner.

⁴ Eiendeler som motsvarer de forsikringsmessige avsetninger til dekning av kontraktfestede forpliktelser

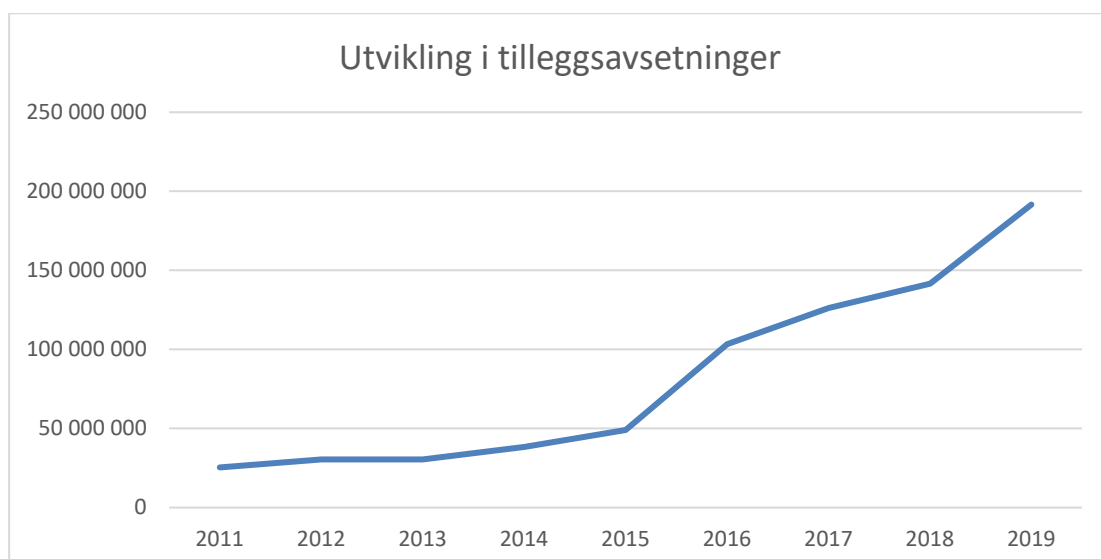
⁵ Pensjonskassens ansvarlige kapital

Når resultatene i pensjonskassen har vært gode, har styret i tillegg til å disponere deler av renteresultatet til premiefondet, også bygget solide buffere og skapt verdier i pensjonskassen. Kursreguleringsfondet og tilleggsavsetningene er eksempler på buffere som er betydelig styrket siden oppstart av pensjonskassen.

Kursreguleringsfondet inneholder urealiserte gevinster i kollektivporteføljen som skyldes at markedsverdien er høyere enn anskaffelsesverdien.

Tilleggsavsetningene består av avkastningsoverskudd, og fungerer som en buffer mot fremtidige avkastningsunderskudd. Dersom avkastningen på pensjonsmidlene blir lavere enn den garanterte avkastningen, kan pensjonskassen dekke differansen ved å benytte tilleggsavsetningene.

Norges bank hevet styringsrenten i 2019, men norske renter med lang løpetid forble på et lavt nivå gjennom året. De lave rentene i kombinasjon med nye kapitalkrav for pensjonskasser fra 2019, gjør det mer utfordrende å drive en pensjonskasse i tiden fremover. Pensjonskassens buffere vil således være viktige for å kunne sikre en god og forsvarlig kapitalforvaltning av pensjonsmidlene.

Det ble et meget godt år i finansmarkedene i 2019 med gjennomgående god utvikling i aksje-, rente-, kreditt- og eiendomsmarkedene. Resultatet for året ble således godt og bedre enn hva styret forventer over tid.

Foto: Halvorsen&Reine Arkitekter

Pensjonskassen har investert i Snøporten. Snøporten er et eiendoms- og destinasjonsprosjekt med mål om å bli en ledende helårs vintersports- og aktivitetsdestinasjon. Prosjektet omfatter bygging av skihall, forretninger, hotell, og en rekke andre planlagte næringsvirksomheter i Lørenskog kommune. Pensjonskassen har en eierandel på 3 %.

Miljø og bærekraft

Pensjonskassen har en tydelig ambisjon innen miljø og bærekraft, og legger vekt på at midlene til forvaltning skal investeres i selskaper som demonstrerer en bærekraftig forretningsførsel. Investeringene skal søke selskaper som presterer godt finansielt og samtidig bidrar til måloppnåelse av globale rammeverk som FNs bærekraftsmål og Parisavtalen.

Det stilles krav til at selskapene overholder menneskerettigheter, arbeidstakernes rettigheter og korrupsjonslovgivning, samt har en miljømessig bærekraftig forretningsførsel, og som ikke er involvert i produksjon av tobakk eller kontroversielle våpen som landminer, klasevåpen og atomvåpen, eller annen uakseptabel forretningsførsel. Kriteriene baseres på anerkjente standarder som for eksempel FNs Global Compact-prinsipper, OECDs retningslinjer for multinasjonale selskaper, internasjonale ILO-konvensjoner, Ottawa-avtalen (landminer) og Klimakonvensjonen.

I 2019 besluttet styret å ta inn et nytt fond i porteføljen – Storebrand Global Solutions. Fondet fokuserer på 4 av FNs bærekraftsmål – klima, bærekraftig byutvikling, ansvarlig forbruk og produksjon, og investerer i bærekraftige selskaper som er godt posisjonert for å løse utfordringene knyttet til disse 4 målene. Fondet ble tildelt pris under CDP Europe Awards i 2020. CDP har rangert 17 000 globale fond, basert på klimaklassifiseringen Climetrics. Climetrics beregner hvor godt selskapene i en portefølje styrer etter risiko og muligheter knyttet til klimaendringer, vannsikkerhet og avskoging.

Soliditet og risikostyring

Pensjonskassens risiko fordeler seg i hovedsak på forsikringsrisiko og finansiell risiko knyttet til aktivaplasseringer.

Den forsikringsmessige risikoen møtes ved at pensjonskassen følger Finanstilsynets anbefalte tariffer. Risikoresultatet over tid indikerer at pensjonskassens tariffer er korrekte. Resultatet var negativt med 2,2 mill kroner i 2019, men det var positivt med 3,6 mill kroner i 2018. Det er naturlig at risikoresultatet varierer fra år til år, og styret har fokus på å følge resultatene over tid slik at tariffen er best mulig tilpasset pensjonskassens bestand. Det er i tillegg etablert reassuranseavtale med katastrofedekning.

Pensjonskassen har også tett dialog med Lørenskog kommune. Kommunen som arbeidsgiver har en viss mulighet til å påvirke risikoresultatet, og pensjonskassen bidrar med informasjon som kommunen benytter i sitt arbeid med oppfølging av medarbeidere som er syke og/eller uføre.

Gitt vesentligheten av markedsrisikoen for pensjonskassen, er håndteringen av kapitalforvaltningen ett av styrets viktigste arbeidsområder. Den finansielle risikoen er i hovedtrekk knyttet til pensjonskassens evne til å innfri den årlige avkastningsgarantien. Kapitalforvaltningsstrategien balanserer forholdet mellom styrets ønske om langsiktig høy avkastning, konsekvenser av kortsiktige verdiendringer og gjeldende kapital- og soliditetskrav.

Pensjonskassen utøver sin risikostyring i henhold til de regler og retningslinjer som offentlige myndigheter til enhver tid fastsetter for utøvelse av forsvarlig kapitalforvaltning. Samtidig baserer kapitalforvaltningen seg på at pensjonskassen skal ha en tilfredsstillende fremtidig solvens uten at selskapet får behov for tilførsel av ansvarlig kapital. Det er fordelaktig med stabilitet i allokeringen og at premiefondet får en årlig tilførsel. Dersom svingningene er store og bufferkapitalen settes under press, vil tiltak for å redusere risikoen bli vurdert av styret.

Pensjonskassens risikostyring og internkontroll bygger på en løpende vurdering av vesentlige risikoer som er knyttet til pensjonskassens virksomhet, med utgangspunkt i definerte mål og strategier. Styret har gjennomgått pensjonskassens dokumentasjon av risikoeksponeringer, konsekvenser og kontrolltiltak. Arbeidet med risikostyring og internkontroll foregår kontinuerlig, og styret foretar minst en gang i året en grundigere vurdering og gjennomgang, herunder av gjeldende regelverk, og styrets egne strategier.

Rapporter avgitt i forbindelse med gjennomgang av risikostyring og internkontroll bekrefter at pensjonskassens risikostyring og internkontroll anses tilfredsstillende.

Solvenskapital

Pensjonskassens frihet til å velge aktivaprofil er begrenset til pensjonskassens risikobærende evne (solvenskapital). Det innebærer at regelverkets krav til solvens til enhver tid skal oppfylles av pensjonskassen. Aktivitasidens investeringsrisiko skal tilpasses pensjonskassens solvenskapital slik at pensjonskassen til enhver tid kan oppfylle både avkastnings- og soliditetskrav. På den måten sikrer man at pensjonskassens kapital er investert slik at kommunens og medlemmenes interesser er ivaretatt på en betryggende måte.

Solvenskapitalen utgjorde ved slutten av året 351,4 mill kroner, noe som gir en solvensmargin på 470 %. Pensjonskassen ligger over minstekravet til solvensmarginprosent på 100 % (74,7 mill kroner), og var godt tilpasset gjeldende soliditetsregelverk. Pensjonskassen beregner solvenskapitaldekningen i henhold til Finanstilsynets veiledning.

Solvenskapitalen vil variere over tid, og følges opp løpende. Solvenskapitaldekningen for fjerde kvartal 2019 viste at pensjonskassens ansvarlige kapital utgjorde 691,0 mill kroner, noe som gav en tilgjengelig bufferkapital på 335,0 mill kroner (overskudd av ansvarlig kapital). Solvenskapitaldekningen har gjennom 2019 ligget stabilt mellom 170 % og 180 %, og var ved utgangen av året 178 %.

Andre analyser som er gjennomført understøtter at pensjonskassens risikobærende evne er god, samtidig som pensjonskassens egenkapital forventes noe redusert over tid som følge av vekst i forpliktelser. Pensjonskassen har siden den ble etablert ikke fått tilført egenkapital fra kommunen. Kursreguleringsfondet, tilleggsavsetninger og risikoutjevningfond er bygget opp i løpet av de 9 årene pensjonskassen har eksistert, og representerer verdiskapning i pensjonskassen utover overskudd som er avsatt til egenkapital og overført til premiefondet.

Per 31. desember 2019 utgjorde premiereserven for sikring av opptjente pensjonsrettigheter 1 739,1 mill kroner, premiefondet 25,4 mill kroner, tilleggsavsetninger 191,6 mill kroner, risikoutjevningfondet 27,3 mill kroner og kursreguleringsfondet 219,0 mill kroner.

Det har etter regnskapsårets slutt oppstått betydelig markedsuro med fall i både aksjemarked og rentenivå. Dette påvirker solvenskapitaldekningen negativt. Basert på oppdaterte markedsverdier for verdipapirer, samt oppdaterte forsikringsmessige forpliktelser på grunn av lavere rentenivå, er solvenskapitaldekningen pr. 24. mars redusert fra 178 % til 145 %. Pensjonskassen har etablerte rutiner for å håndtere dette og situasjonen overvåkes nøye. Styret mener at pensjonskassen fortsatt har en solid stilling.

Ytterligere informasjon om dette finnes i neste kapittel «Fortsatt drift».

Fortsatt drift

Etter årets slutt har Norge og resten av verden blitt rammet av en global pandemi forårsaket av viruset COVID-19. Denne pandemien, i tillegg til dramatisk fall i oljeprisen, har medført store svingninger i finansmarkedene og stort fall i aksjekurs og renter.

Pensjonskassen er forberedt på tider med svingninger i de finansielle markedene. Vi forvalter store verdier for våre aktive medlemmer og pensjonister, og vårt samfunnsansvar er å gi rett pensjon til rett person til rett tid. Det betyr at LKP har et selvstendig ansvar for å være ansvarlig og langsiktig i sin forvaltning. Pensjonskassen har tilstrekkelig med likviditet til å utbetale pensjoner til våre pensjonister i dag og i framtiden.

Usikkerhet i finansmarkedene vil alltid kunne oppstå. Pensjonskassen har en kapitalforvaltningsstrategi som står seg både i rolige og volatile markeder, og LKPs solvenskapital er god også etter det sterke fallet som har vært i februar og mars, jf omtale under Solvenskapital i forrige kapittel.

Styret mener at LKP er en økonomisk robust pensjonskasse med gode buffere og risikostrategi. Dette gir et godt grunnlag for å håndtere dagens situasjon og de utfordringene som ligger foran oss.

Det er etter regnskapsårets slutt ikke inntruffet forhold av vesentlig betydning for pensjonskassens resultat og stilling, og styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av Lørenskog kommunale pensjonskasses eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. Årsregnskapet er ført etter gjeldende regelverk for pensjonskasser, og pensjonskassens eiendeler og gjeld er verdsatt ut fra disse bestemmelsene.

Styret vurderer pensjonskassens økonomiske stilling som god, og driftsresultatet i 2019 som svært godt, markeds- og bestandsutviklingen tatt i betraktning. Styret vil fremover opprettholde fokuset på soliditet, og videreføre strategien for å oppnå høyest mulig langsiktig avkastning innenfor en klart definert risiko.

Styret bekrefter at regnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift, og at pensjonskassen driftes under gjeldende regelverk og rammebetingelser. Styret bekrefter at forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og at pensjonskassen ikke har drift som anses å ha negativ innvirkning på det ytre miljø.

Lørenskog, 26. mars 2020

Stine Rolstad Brenna
styreleder

Jan-Bendix Byhring (Mar 27, 2020)

Jan-Bendix Byhring
nestleder

Bente Franck-Sætervoll
styremedlem

Ola Løberg
styremedlem

Lisbeth Stenshagen (Mar 30, 2020)

Lisbeth Stenshagen
styremedlem

Guri Horsfjord Lassen (Mar 27, 2020)

Guri Horsfjord Lassen
daglig leder

Kapittel 3 Årsregnskap

Årsregnskap
2019
for

Lørenskog kommunale pensjonskasse

Organisasjonsnummer: 996 338 088

Lørenskog kommunale pensjonskasse

Resultat

TEKNISK REGNSKAP		Note	2019	2018
<i>Tall i hele tusen</i>				
1.	Premieinntekter			
1.1	Forfalte premier, brutto	18	185 110	149 625
1.2	- Avgitte gjenforsikringspremier	19	-78	-78
	Sum premieinntekter for egen regning		185 033	149 548
2.	Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
2.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		35 961	29 222
2.3	Netto driftsinntekt fra eiendom	2	14 852	7 027
2.4	Verdiendringer på investeringer		94 716	-46 788
2.5	Realisert gevinst og tap på investeringer		36 864	8 265
	Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		182 393	-2 274
5.	Pensjoner mv.			
5.1	Utbetalte pensjoner mv.			
5.1.1	Brutto	20	-61 098	-56 428
	Sum pensjoner mv.		-61 098	-56 428
6.	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			
6.1	Endring i premiereserve mv.			
6.1.1	Endring i premiereserve mv., brutto	16	-150 297	-108 572
6.2	Endring i tilleggsavsetninger	16	-50 158	-15 301
6.3	Endring i kursreguleringsfond	16	-94 716	52 288
6.4	Endring i premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	16	-29	-260
	Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene - kontraktsfastsatte forpliktelser		-295 199	-71 845
8.	Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser			
8.1	Overskudd på avkastningsresultatet		0	0
8.2	Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene		0	-3 660
	Sum midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser		0	-3 660
9.	Forsikringsrelaterte driftskostnader			
9.1	Forvaltningskostnader		-1 044	-752
9.2	Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader		-5 401	-5 801
	Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	21	-6 445	-6 553
10.	Andre forsikringsrelaterte kostnader		-0	0
11.	Resultat av teknisk regnskap		4 683	8 788

Lørenskog kommunale pensjonskasse

Resultat

IKKE-TEKNISK REGNSKAP

Tall i hele tusen

Note 31.12.2019 31.12.2018

12.	Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
12.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		851	697
12.3	Netto driftsinntekt fra eiendom	2	22 262	8 188
12.4	Verdiendringer på investeringer		39	4 621
12.5	Realisert gevinst og tap på investeringer		0	158
	Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		23 152	13 664
14.	Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
14.1	Forvaltningskostnader		-0	0
14.2	Andre kostnader		-9	-0
	Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen	21	-9	-0
15.	Resultat av ikke-teknisk regnskap		23 143	13 664
16.	Resultat før skattekostnader		27 825	22 452
17.	Skattekostnader	23	-6 018	-4 400
20.	TOTALRESULTAT	22	21 807	18 052
	Overført fra/til risikoutjevningfond	22	2 245	0
	Avkastning på risikoutjevningfond	22	-1 456	-703
	Overført fra/til egenkapital	22	-22 596	-17 350
	SUM OVERFØRT		-21 807	-18 053

Lørenskog kommunale pensjonskasse

Balanse

EIENDELER	Note	31.12.2019	31.12.2018
<i>Tall i hele tusen</i>			
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
2. Investeringer			
2.1 Bygninger og andre faste eiendommer			
2.1.1 Investeringseiendommer	2	170 100	155 600
2.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
2.4.2 Rentebærende verdipapirer	5	48 089	47 199
2.4.3 Utlån og fordringer	6	2 367	0
Sum investeringer		220 556	202 799
3. Fordringer			
3.1 Fordringer knyttet til premieinntekter		0	0
3.2 Andre fordringer		46 058	37 558
Sum fordringer	10	46 058	37 558
5. Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		0	154
SUM EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN		266 614	240 512
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJEN			
6. Investeringer i kollektivporteføljen			
6.1 Bygninger og andre faste eiendommer			
6.1.1 Investeringseiendommer	2	139 900	132 100
6.3 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
6.3.1 Investeringer som holdes til forfall	3	467 998	426 233
6.3.2 Utlån og fordringer	3	107 268	0
6.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
6.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	4	859 378	733 765
6.4.2 Rentebærende verdipapirer	5	588 249	597 383
6.4.3 Utlån og fordringer	6	24 174	28 199
6.4.4 Finansielle derivater	7	15 725	0
Sum investeringer i kollektivporteføljen		2 202 692	1 917 680
SUM EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE		2 202 692	1 917 680
SUM EIENDELER		2 469 306	2 158 192

Lørenskog kommunale pensjonskasse

Balanse

EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER <i>Tall i hele tusen</i>	Note	31.12.2019	31.12.2018
10. Innskutt egenkapital		171 275	171 275
11. Opptjent egenkapital			
11.1 Risikoutjevningfond		27 366	28 156
11.2 Annen opptjent egenkapital		70 323	47 726
Sum opptjent egenkapital		97 689	75 882
13. Forsikringsforpliktelses - kontraktsfastsatte forpliktelser			
13.1 Premiereserve mv.	16	1 739 144	1 588 847
13.2 Tilleggsavsetninger	16	191 683	141 525
13.3 Kursreguleringsfond	16	219 062	124 346
13.4 Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	16,17	25 438	29 445
Sum forsikringsforpliktelses - kontraktsfastsatte forpliktelser		2 175 326	1 884 163
15. Avsetninger for forpliktelser			
15.2 Forpliktelser ved skatt			
15.2.1 Forpliktelser ved periodeskatt		6 046	4 026
15.2.2 Forpliktelser ved utsatt skatt		14 862	13 238
Sum avsetninger for forpliktelser		20 908	17 264
16. Forpliktelser			
16.1 Finansielle derivater	7	0	6 065
16.2 Forfalte, ikke betalte pensjoner og utløsningsbeløp	11	21	31
16.3 Andre forpliktelser	11	3 866	3 513
Sum forpliktelser		3 887	9 608
17. Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		222	0
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		2 469 306	2 158 192

Lørenskog, 26.mars 2020

Stine Rolstad Brenna
Styreleder

Jan-Bendix Byhring
Nestleder

Bente Franck-Sætervoll

Ola Løberg

Lisbeth M. Stenshagen

Guri Horsfjord Lassen
Daglig leder

Lørenskog kommunale pensjonskasse

EGENKAPITALOPPSTILLING

Egenkapital	2019	2018
<i>Tall i hele tusen</i>		
Innskutt egenkapital 01.01	171 275	171 275
Innbetalt i året	0	0
Innskutt egenkapital 31.12	171 275	171 275
Annen opptjent egenkapital 01.01	47 726	30 376
Tilført egenkapital/resultat belastet ved disponering	22 596	17 350
Annet opptjent egenkapital 31.12	70 323	47 726
Risikoutjevningfond 01.01	28 156	27 453
Overført fra/til risikoutjevningfond	-2 245	0
Avkastning på risikoutjevningfond	1 456	703
Risikoutjevningfond 31.12	27 366	28 156

Lørenskog kommunale pensjonskasse

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

	2019	2018
<i>Tall i hele tusen</i>		
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Innbetalt til premiefond/Innbetalt premie	181 021	101 756
Netto utbetalt ved flytting (inn +/ ut -)	0	0
Finansinntekter	50 576	43 998
Utbetalte pensjoner mv.	-61 098	-56 428
Forsikringsrelaterte driftskostnader, inkl. reassurans	-6 523	-6 631
Andre inntekter/kostnader	-9	-0
Betalte skatter	-2 374	0
Endring i periodiseringer	-15 449	60
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	146 143	82 754
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto investert i aksjer og andeler	-11 976	0
Netto investert i obligasjoner og rentepapir	-113 887	0
Netto investert i andre finansielle eiendeler	-29 659	0
Netto inn-/utbetalinger ved kjøp/salg av investeringer	0	-43 559
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-155 522	-43 559
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetaling egenkapital	0	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	0	0
Likviditetsbeholdning 1.1.	62 335	23 140
Netto kontantstrøm for perioden	-9 379	39 195
Likviditetsbeholdning 31.12.	52 956	62 335

NOTE 1 - PRINSIPPNOTE

Årsregnskapet for 2019 er avlagt i henhold til Lov om årsregnskap (regnskapsloven) og Forskrift for årsregnskap for pensjonsforetak av 20. desember 2011.

Resultatregnskapet

Resultatregnskapet er sammensatt av teknisk regnskap og ikke-teknisk regnskap. Teknisk regnskap inneholder inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen og kostnader fra forsikringsdriften, mens inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen og driftskostnader for pensjonskassen fremkommer under ikke-teknisk regnskap. Lørenskog kommunale pensjonskasse har separat forvaltning av selskaps- og kollektivporteføljen.

Balansen

Eiendelssiden i balansen skiller mellom finansielle eiendeler i selskapsporteføljen og kollektivporteføljen. Gjeldssiden inneholder pensjonskassens egenkapital, forsikringsforpliktelser og andre avsetninger og forpliktelser. De forsikringsmessige forpliktelsene er beregnet av aktuar etter reglene i forsikringsvirksomhetsloven med tilhørende forskrifter.

Finansielle eiendeler

Finansielle eiendeler måles og innregnes i samsvar med IAS 39, som deler finansielle eiendeler inn i følgende kategorier:

- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet
- Investeringer som holdes til forfall
- Utlån og fordringer

Regnskapsprinsipper for pensjonskassens kategorier av finansielle eiendeler beskrives nærmere i de følgende avsnitt.

Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi

Aksjer og andeler

Aksjer og andeler måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatregnskapet og består av investeringer i aksjer, aksjefond og hedgefond. Virkelig verdi på børsnoterte aksjer og andeler verdsettes til sluttkurs fastsatt av Oslo Børs eller tilsvarende markedsplasser for utenlandske investeringer. Virkelig verdi av øvrige aksjer og andeler fastsettes ved bruk av anerkjente verdsettelsesteknikker.

Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning

Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet og består av obligasjoner og rentefond. Virkelig verdi på noterte investeringer fastsettes til offentlige omsetningskursur.

For investeringer hvor det ikke foreligger omsetningskurs, beregnes kursen ut fra avkastningskurven for verdipapirets respektive sektor.

Investeringseiendommer

Investeringseiendom består av eiendom som er anskaffet for verdistigning på kapital, opptjening av leieinntekter eller begge deler. I mangel av sammenlignbare markedspriser på eiendommer, benyttes takster og anerkjente verddivurderingsmodeller for å verdsette eiendommene.

Hovedvekten er lagt på kontantstrømverdimetoden, der hver eiendom vurderes individuelt ved at antatt fremtidig netto kontantstrøm neddiskonteres med avkastningskravet til hver enkelt investering.

Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost

Investeringer som holdes til forfall

Obligasjoner og andre finansielle eiendeler med faste eller bestembare kontantstrømmer og bestemt innløsningsdato hvor pensjonskassen har intensjon om og evne til å holde investeringen til forfall, er klassifisert som investeringer holdt til forfall. Disse investeringene regnskapsføres til amortisert kost basert på internrentemetoden. Nedskrivning av investeringer som holdes til forfall gjennomføres over resultatet dersom det foreligger vesentlig eller varig verdifall.

Utlån og fordringer

Finansielle eiendeler med faste eller bestembare kontantstrømmer som ikke er notert i et aktivt marked, er klassifisert som utlån og fordringer. Disse måles til amortisert kost ved hjelp av en effektiv rentemethode. Nedskrivning av utlån og fordringer gjennomføres over resultatet dersom det foreligger objektive indikasjoner på verdifall.

Pensjonskassen har for tiden ingen investeringer som er klassifisert som utlån og fordringer.

Valutaomregning av transaksjoner i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Markedsverdi for finansielle eiendeler og pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs.

Valutarisiko knyttet til utenlandske eiendeler er søkt redusert med finansielle derivat.

Forsikringsforpliktelser

Kontraktfastsatte forpliktelser i regnskapet utgjør pensjonskassens forsikringsforpliktelser i kollektivporteføljen og består av premiereserven inkludert administrasjonsreserven. I tillegg er det avsatt til en buffer for eventuelt verdifall på finansielle eiendeler i form av tilleggsavsetninger, og det er avsatt en buffer i form av erstatningsavsetninger. Det foreligger også et kursreguleringsfond som er forskjell mellom virkelig verdi og kostpris på finansielle eiendeler.

Premiereserve

Premiereserven er kontantverdien av samlede opptjente pensjonsytelser beregnet med en grunnlagsrente på 3 % for opptjening før 01.01.2012, 2,5 % for perioden 2012-2014 og 2,0 % for opptjening fra og med 01.01.2015. Administrasjonsreserven utgjør 3 % av premiereserven.

Premiereserven er beregnet med det dynamiske dødelighetsgrunnlaget K2013. Pensjonskassen er fullt oppreservert til dette dødelighetsgrunnlaget.

Erstatningsavsetning

Erstatningsavsetning består av avsetning for erstatninger som er inntruffet, men ikke meldt til pensjonskassen og erstatningstilfeller som er meldt, men ikke ferdigbehandlet eller oppgjort. Disse er regnskapsført sammen med premiereserven.

Tilleggsavsetninger

Pensjonskassen har anledning til å foreta tilleggsavsetninger for å sikre soliditeten, og tilleggsavsetninger kan normalt utgjøre inntil 12 % av premiereserven. Avsetningen kan benyttes til styrking av forsikringskontraktene dersom pensjonskassens avkastning ikke er tilstrekkelig til å dekke rentegarantien i kontraktene.

Kursreguleringsfond

Årets endringer i urealiserte verdier knyttet til investeringer vurdert til virkelig verdi i kundeporteføljen avsettes til kursreguleringsfond og inngår således ikke i årets resultat. Dersom virkelig verdi av eiendelene i kundeporteføljen viser en akkumulert netto mindreverdi kostnadsføres dette tapet.

Premiefond

Premiefondet er LKPs konto for forskuddsbetalte premier og innskudd etter skatteloven med tilføres av en garantert årlig rente på 2,0 %. Innbetalt/opptjente midler kan benyttes til dekning av fremtidig premie og sikring av reguleringstillegg til pensjoner. Innbetaling og uttak føres ikke over resultatregnskapet, men direkte mot balansen.

Risikoutjevningfond

Dersom risikoresultatet er positivt, kan inntil 50 % av resultatet avsettes til risikoutjevningfondet. Hensikten med avsetninger til fondet er å utjevne svingninger i risikoresultatet over tid, slik at i år med negativt risikoresultat kan fondet benyttes for å dekke det negative resultatet.

Premieinntekter

Netto premieinntekter omfatter årets forfalte premie. Forhåndsprising av premie for rentegaranti, administrasjon og fortjeneste er inkludert i premieinntektene. Avgitt gjenforsikring fremkommer som egen linje i resultatregnskapet.

Netto inntekter fra investeringer

Netto inntekter fra investeringer inneholder både realiserte poster og urealiserte verdiendringer. Netto inntekter fra investeringer fordeles mellom investeringer i kollektivporteføljen og selskapsporteføljen, i henhold til investeringen som ligger i de ulike porteføljene.

Erstatningsytelser og forsikringstilfeller

Erstatningsytelser kostnadsføres med forfalte beløp. Ved dødsfall avsettes fulle premiereserver for nye barne- og ektefellepensjoner. Ved uførehendelser avsettes det etter karenperiodens utløp fulle premiereserver for å dekke uførepensjon og premiefritak for alderspensjon, ektefelle- og barnepensjoner. For uførehendelser som kan ha oppstått og hvor karenperioden ikke er avsløpt, avsettes periodens opptjente risikopremie for uførepensjoner som IBNR (inntrufne, ikke rapporterte uføretilfeller).

Flytting

Ved overføring av reserver og fondsmidler til andre, beregnes beholdningene i henhold til gjeldende regelverk på flyttetidspunktet.

Skatt

Pensjonskassen skattlegges etter samme regelverk som gjensidige livsforsikringsselskaper. Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar inntektsskatt, regulert med for lite/for mye avsatt tidligere år og endring i utsatt skatt.

Beregning av utsatt skatt/skattefordel er forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld. De regnskapsmessige verdiene vil i noen tilfeller være basert på estimater og forutsetninger som er beheftet med usikkerhet og derav kunne avvike fra endelige skattemessige verdier.

Utsatt skattefordel er regnskapsført når det er sannsynlig at pensjonskassen vil ha tilstrekkelig skattemessig overskudd i senere perioder til å nyttiggjøre seg skattefordelen.

NOTE 2 - BYGNINGER OG ANDRE FASTE EIENDOMMER

Lørenskog Kommunale Pensjonskasse eier 4 eiendommer og en tomt i Lørenskog Kommune.

Balansførte verdi per 31.12

	Inngående balanse 01.01.	Tilgang/avgang i året	Akk. Balansført verdireg. i året	Resultatført verdireg. i året	Utgående balanse 31.12
Finstad bolig- og servicesenter	90 450			7 150	97 600
Lørenskog brannstasjon	65 150			7 350	72 500
Sum selskapsportefølje	155 600	0	0	14 500	170 100
Fjellhamarhallen	64 000			2 300	66 300
Lørenskog Ishall	68 100			5 500	73 600
Sum kollektivportefølje	132 100	0	0	7 800	139 900
Sum totalt	287 700	0	0	22 300	310 000

Spesifikasjon av netto driftsinntekter per 31.12

	Leie inntekter	Verdi regulering	Netto drifts kostnader	Sum
Finstad bolig- og servicesenter	4 943	7 150	(13)	12 080
Lørenskog brannstasjon	3 720	6 473	(13)	10 181
Sum selskapsportefølje	8 663	13 623	-25	22 262
Fjellhamarhallen	3 179	2 300	(13)	5 466
Lørenskog Ishall	3 898	5 500	(13)	9 385
Sum kollektivportefølje	7 077	7 800	-25	14 852
Sum totalt	15 740	21 423	-50	37 113

Lørenskog kommunale pensjonskasse har engasjert NEWSEC AS, Mallings & Co og Akershus Eiendom AS til å fastsette virkelig verdi av eiendommene. I regnskapet bokføres gjennomsnittet av de tre takstene som virkelig verdi av eiendommene.

Gnr 98 Bnr 2 - Finstad bolig- og servicesenter, Losbyveien 32, 1475 Finstadjordet.

Eiendommen ligger i Losbyveien, ca 1 km rett sør for Triaden kjøpesenter, i et etablert boligområde. Eiendommen benyttes som sykehjem. I forhold til eiendommens tiltenkte bruk, sykehjem, fremstår beliggenheten som veldig god, område rundt et rolig boligområde og det er ikke høyt trafikkerte veier i umiddelbar nærhet. Alternativ bruk vil for denne eiendommen være bolig, og for dette formålet har eiendommen en attraktiv god beliggenhet. Leiekontrakten er en barehouse kontrakt hvor leietaker dekker alle kostnader.

Gnr 112 Bnr 10 – Lørenskog Brannstasjon, Sykehusveien 10, 1472 Fjellhamar.

Eiendommen ligger sentralt plassert langs Riksvei 159, 3,5 km før man ankommer Lillestrøm sentrum med bil fra Oslo. Eiendommen har direkte adkomst fra motorveien og har god eksponering. Beliggenheten til eiendommen er å anse som særdeles god i forhold til den tiltenkte bruk, men beliggenheten fremstår også som særdeles god gitt alternativ bruk som her vil være mindre aktører som trenger kombinasjonslokaler. Leiekontrakten er en barehouse kontrakt hvor leietaker dekker alle kostnader. Circle K leier en del av tomta.

Gnr 107 Bnr 1507 - Fjellhamarhallen, Marcus Thranes vei 83, 1472 Fjellhamar

Eiendommen er beliggende i Marcus Thranes vei 82 i Lørenskog kommune, rett ved Fjellsrud skole. Hallen måler 40 x 60 meter, tilsvarende tre baneflater for håndball, og har dessuten klatrevegg. Hallen ble tatt i bruk i 1996, og benyttes av et vidt spekter av kommunens idrettslag. Leiekontrakten er en barehouse kontrakt hvor leietaker dekker alle kostnader

Gnr 101 Bnr 102 - Lørenskog Ishall, Solheimveien 91, 1473 Lørenskog

Eiendommen er beliggende i Solheimveien 91 i Lørenskog kommune, rett ved Metro senteret. Hallen benyttes i hovedsak til ishockey og driftes av Lørenskog ishockeyklubb. Hallen benyttes også til messer og lignende og til skoler og skolefritidsordninger. Hallen ble åpnet i 1988. Leiekontrakten er en barehouse kontrakt hvor leietaker dekker alle kostnader.

NOTE 3 - FINANSIELLE EINDELER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST**Obligasjoner - hold til forfall**

	Pålydende	Kostpris	Bokført verdi	Markedsverdi	Mer/mindre-	Påløpte renter
- Kommunale /fylkeskommunale obligasjoner	112 000		111 990	112 088	97	1 513
- Bank- / finansobligasjoner	249 000		249 805	251 848	2 043	4 067
- Selskapsobligasjoner	204 000		204 243	206 934	2 691	3 648
Sum obligasjoner hold til forfall	565 000	566 039	566 039	570 870	4 832	9 227
<i>Andel selskapsportefølje</i>			0			0
<i>Andel kollektivportefølje</i>			566 039			9 227

Total andel obligasjoner som holdes til forfall

Selskapsportefølje	0
Kollektivportefølje	575 266

Beholdningsendringer

Inngående balanse 01.01	418 941
Tilgang	183 193
Avgang	-35 500
Amortisering	-595
Utgående balanse 31.12	566 039

Pålydende verdi er TNOK 565 000 hvilket gir en forskjell mot balanseført på TNOK 1 039 som er 0,18 % av balanseført verdi. TNOK 432 956 er børsnoterte verdipapirer. Gjennomsnittlig effektiv rente er 3,8 % beregnet ut fra gjennomsnittlig beholdning. Porteføljen forvaltes av Storebrand.

NOTE 4 - AKSJER OG ANDELER**Andeler i aksjefond**

	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Mer/mindre- verdi
Delphi Global A	23 483	64 156	80 780	16 624
SPP Emerging Markets SRI	147 965	17 748	21 407	3 658
Skagen Kon-Tiki	17 931	10 024	15 920	5 896
Storebrand Aksje Innland	1 207	51 292	68 385	17 092
Storebrand Global Indeks	43 969	96 352	140 241	43 889
Storebrand Global Solutions A	18 665	57 642	57 243	-398
Storebrand Global Multifactor	31 225	66 984	78 314	11 330
Storebrand Norge B	22 598	18 647	23 505	4 858
Sum andeler i aksjefond		382 845	485 795	102 950
<i>Andel selskapsportefølje</i>			0	
<i>Andel kollektivportefølje</i>			485 795	

Andeler i eiendomsfond

	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Mer/mindre- verdi
Aberdeen Eiendomsfond Norge I AS	1 031 303	607	672	65
Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS	102	60 069	66 521	6 452
Pareto Eiendomsfelleskap AS	443	450	553	104
Pareto Eiendomsfelleskap IS	6	41 958	54 180	12 222
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	67 685 439	74 720	85 123	10 403
Snøporten AS	63 100	27 714	27 714	0
Sum andeler i eiendomsfond		205 517	234 763	29 246
<i>Andel selskapsportefølje</i>			0	
<i>Andel kollektivportefølje</i>			234 763	

Andeler i Private Equity fond

	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Mer/mindre-
Storebrand Int. Private Eq. 15 Ltd - class B-1	12 107 358	12 750	17 332	4 582
Storebrand Int. Private Eq. 16 Ltd - Class B-1	11 345 208	10 500	13 336	2 836
Storebrand Int. Private Eq. 17 Ltd - Class B-1	7 440 439	7 500	9 012	1 512
Storebrand International Private Eq 18 Class B-2	3 689 781	3 000	2 530	-470
Storebrand International Private Eq 19 Class B-2	2 000 000	2 000	1 899	-101
Storebrand International Private Equity 13 - B-1	3 852 721	5 098	12 516	7 418
Storebrand International Private Equity 14 - B-1	4 951 216	6 452	12 935	6 484
Storebrand International Private Equity IV - B4	67 656	163	706	543
Storebrand International Private Equity IX Ltd B5	425 132	884	3 289	2 405
Storebrand International Private Equity V Ltd B5	309 111	425	1 315	890
Storebrand International Private Equity VI Ltd B5	427 485	584	1 073	489
Storebrand International Private Equity VII Ltd B5	416 430	530	1 226	696
Storebrand International Private Equity VIII Ltd B5	476 642	813	2 392	1 579
Storebrand International Private Equity X Ltd B5	1 648 629	2 014	4 140	2 125
Storebrand International Private Equity XI Ltd B5	2 149 268	2 843	6 505	3 663
Storebrand International Private Equity XII Ltd B5	1 643 155	2 562	5 961	3 399
Sum andeler i Private Equity fond		58 117	96 168	38 050

Andel selskapsportefølje

0

Andel kollektivportefølje

96 168

Andeler i andre fond

	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Mer/mindre-
Aviva Investors Multi-Strategy Target Return Fund	208 830	20 882	21 373	492
LYNX (BERMUDA) LTD. Class D	676	6 515	10 141	3 625
Norron SICAV- Target- Class HRC NOK	79 116	10 193	11 138	945
Sum andeler i aksjefond		37 590	42 652	5 062

Andel selskapsportefølje

0

Andel kollektivportefølje

42 652

Total andel aksjer og andeler**859 378**

Selskapsportefølje

0

Kollektivportefølje

859 378

Aksjefond er bokført og verdsatt til markedsverdi.

NOTE 5 - OBLIGASJONER OG ANDRE VERDIPAPIRER MED FAST AVKASTNING**Andeler i obligasjons- og pengemarkedsfond**

	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Mer/mindre- verdi	Påløpte renter
Storebrand Likviditet	3 390	34 443	33 962	-481	0
Storebrand Høyrente	8 234	85 572	84 541	-1 031	0
PIMCO Socially Responsible EM Bond Fund USD	282 344	17 374	41 781	24 406	0
Storebrand Global Kreditt IG	99 096	101 978	105 020	3 043	0
Storebrand Global Obligasjon	8 029	86 721	90 822	4 101	0
Storebrand Norsk Kreditt IG	98 828	103 478	101 954	-1 524	0
Storebrand Norsk Kreditt IG 20	76 401	77 972	75 157	-2 815	0
Storebrand Rente+	48 754	52 683	55 012	2 329	0
Storebrand Likviditet	4 800	48 444	48 089	-355	0
Sum andeler i obligasjons- og rentefond		608 665	636 338	27 673	0

Andel selskapsportefølje

48 089

Andel kollektivportefølje

588 249

0

Total andel obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning**636 338**

Selskapsportefølje

48 089

Kollektivportefølje

588 249

Obligasjons- og rentefond er verdsatt til markedspris.

NOTE 6 - UTLÅN OG FORDRINGER

	2019	2018
Bankinnskudd	53 003	62 384
Nitor AS, fordring på premie	54	0
Fordring på selskapsporteføljen	-26 517	-34 185
Sum utlån og fordringer	26 540	28 199
<i>Andel selskapsportefølje</i>	2 367	
<i>Andel kollektivportefølje</i>	24 174	

Per 31.12 utgjorde bundne midler på skattetrekkskontoen TNOK 1 459.

NOTE 7 - FINANSIELLE DERIVATER

	2019	2018
Finansielle derivater, valutarelaterte kontrakter	15 725	-6 065
Sum utlån og fordringer	15 725	-6 065
<i>Andel selskapsportefølje</i>	0	
<i>Andel kollektivportefølje</i>	15 725	

NOTE 8 - HIERARKIET, FINANSIELLE INSTRUMENTER MÅLT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTAT

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Balansført
	Børsnoterte	Observerbar	ikke	verdi per
	priser	input	observerbar	31.12
			input	
Investeringer som holdes til forfall	0	467 998	0	467 998
Aksjer og andeler	0	528 447	0	528 447
Private Equity	0	0	330 931	330 931
Rentebærende verdipapirer	0	636 338	0	636 338
Bank	0	26 540	0	26 540
Derivater	0	15 725	0	15 725
Totalt	0	1 675 049	330 931	2 005 980

NOTE 9 - FINANSIELL RISIKO**Forretningsmessig risiko**

Forretningsmessig risiko defineres som risikoen for manglende samsvar mellom endringer i inntekter og kostnader fra andre forhold enn forsikringsrisiko, markedsrisiko, motpartsrisiko, likviditetsrisiko og operasjonell risiko.

Forsikringsrisiko

Forsikringsrisiko er risiko for at forsikringspremier og reserver blir utilstrekkelig for den risiko som tegnes gjennom pensjonskassen avtaler. Forsikringsrisikoen er knyttet til usikkerhet i estimater for levealder samt forskjellige former for uførhet. Forsikringsrisiko reduseres ved at pensjonskassen opprettholder tilstrekkelig premienivå og avsetter til forsikringsmessige avsetninger. Styret har fastsatt en egen strategi for forsikringsrisiko.

Finansiell risiko

Den samlede finansiell risikoen i LKP er i hovedsak knyttet opp mot pensjonskassens evne til å innfri den årlige rentegarantien til kundene. Dersom avkastningen ikke er tilstrekkelig til å dekke garantien vil manglende avkastning dekkes gjennom bruk av kursreserver og tilleggsavsetninger. Styret fastsetter rammene for kapitalforvaltningen gjennom pensjonskassen strategi for kapitalforvaltning som revideres minimum årlig.

Finansiell risiko deles vanligvis inn i tre hovedkategorier; markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko.

Markedsrisiko

Markedsrisiko innebærer risikoen for at et finansielt instruments virkelige verdi vil svinge på grunn av endringer markedspriser. Dette kan være endringer i rentenivå, aksjemarkedet, endring i kursen på utenlands valuta, endring i kredittspreader samt konsentrasjonsrisiko. Risikoen styres gjennom at det er definerte rammer for ulike aktivklasser, diversifisering mellom geografiske områder, krav til forvalter, durasjon i renteporteføljen, valutasingring på utenlandske papirer og en målsatt solvenskapitaldekning.

Kredittrisiko

Kredittrisiko innebærer risikoen for at en part i et finansielt instrument påfører pensjonskassen et finansielt tap ved ikke å innfri en fordring eller lån. Risikoen styres gjennom at det er krav om investement grade i rating på utstedere.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko innebærer risikoen for at pensjonskassen vil støte på vanskeligheter med å oppfylle sine plikter tilknyttet finansielle forpliktelser. Risikoen vurderes som lav, da en til enhver tid har kortsiktige plasseringer som overstiger kortsiktige forpliktelser. Pensjonskassen har utarbeidet en egen likviditetsstrategi.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. LKP har strategi for risikostyring og internkontroll, og egen strategi for utkontraktering av kjerneprosesser.

Motpartsrisiko

Motpartsrisiko defineres som risiko for tap som følge av at motparter i fordringer ikke kan møte sine forpliktelser.

NOTE 10 - FORDRINGER

	2019	2018
Premiefordringer	0	0
Kundefordringer	59	57
Mellomværende Porteføljer	26 517	34 185
Fordringer på forvalter	16 219	872
Andre fordringer	3 263	2 445
Sum fordringer	46 058	37 558

NOTE 11 - AVSETNING FOR FORPLIKTELSE

	2019	2018
Forfalte, ikke betalte pensjoner og utløsningsbeløp	21	31
Skyldig offentlige avgifter	1 602	1 669
Gjeld til andre	2 264	1 844
Sum avsetning for forpliktelser	3 887	3 544

NOTE 12 - SOLVENSARGIN

	2019	2018
Innskutt kjernekapital	171 275	171 275
Opptjent egenkapital	70 323	47 726
Fradrag urealisert verdi selskapsportefølje	355	0
Netto ansvarlig kapital	241 953	219 001
50 % av risikoutjevningfond	13 683	14 078
50 % av tilleggsavsetning	95 841	70 762
Sum annen solvensmarginkapital	109 525	84 840
Solvensmarginkapital	351 477	303 842
Minstekrav til solvensmargin	74 789	68 527
Samlet solvensmarginkapital i % av solvensmarginkrav	470 %	443 %

NOTE 13 - KAPITALAVKASTNING**Kapitalavkastning på kollektivporteføljen**

	2019	2018	2017	2016	2015
Verdijustert avkastning	8,5 %	-0,4 %	8,7 %	5,8 %	4,3 %
Bokført avkastning	5,2 %	2,6 %	5,5 %	7,2 %	3,8 %

Kapitalavkastning på selskapsporteføljen

	2019	2018	2017	2016	2015
Verdijustert avkastning	10,6 %	6,9 %	7,1 %	10,9 %	6,5 %
Bokført avkastning	10,6 %	6,9 %	7,1 %	10,9 %	6,5 %

NOTE 14 - BESKRIVELSE AV PENSJONSORDNINGENE

Navn på arbeidsgiverne: Lørenskog kommune og Nitor AS

Pensjonsordningen er en offentlig kollektiv pensjonsordning som følger forsikringsvilkårene og vedtekter for offentlige tjenestepensjonsordninger (TPO) avtalt i Hovedtariffavtalen i kommunal sektor.

Antall medlemmer i pensjonsordningene fordeler seg på:

Aktive	2 556
Oppsatte rettigheter	5 689
Uførepensjonister	345
Alderspensjonister	872
Ektefellepensjonister	99
Barnepensjonister	8
Totalt forsikrede	9 569

NOTE 15 - VIRKNINGEN AV ENDRINGER I FORUTSETNINGER I PENSJONSORDNINGEN

Effekten av en umiddelbar 25 prosent økning i uførehyppheten vil med dagens bestand innebære en belastning på 2,86 millioner kroner på årets risikoresultat. Effekten av en permanent økning på 15 prosent i uførehyppheten vil være en økning i premiereserven på 4,71 millioner kroner. Tilsvarende vil en permanent 10 prosent reduksjon i dødeligheten med dagens bestand innebære en økning i premiereserven på 33,34 millioner kroner.

NOTE 16 - ENDRINGER I FORSIKRINGSMESSIGE FORPLIKTELSE

	Premie- reserve	Tilleggs- avsetning	Kursreg. fond	Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.
1. Inngående balanse	1 588 847	141 525	124 346	29 445
2. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser				
2.1. Netto resultatførte avsetninger	150 297	50 158	94 716	29
2.2. Overskudd på avkastningsresultatet				0
2.3. Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene				0
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	150 297	50 158	94 716	29
3. Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser				
3.1. Overføringer mellom fond				
3.2. Overføringer til/fra selskapet				-4 036
Sum ikke resultatførte endringer i	0	0	0	-4 036
4. Utgående balanse	1 739 144	191 683	219 062	25 438

NOTE 17 - PREMIEFOND

	2019	2018	2017
Premiefond 01.01.	29 445	73 396	68 806
Innbetalt til premiefond	181 021	101 756	128 068
Overført fra andre ordninger	0	0	0
Overført til andre ordninger			
Belastet premie	-185 110	-149 625	-147 687
Fordring premie	54	0	0
Tilført ved AAP			
Garantert rente	29	260	1 344
Overskuddsdisponering	0	3 660	22 865
Premiefond 31.12.	25 438	29 445	73 396

Fordeling premiefond per medlemselskap:

	2019	2018
Lørenskog Kommune	25 268	29 140
Nitor AS	0	-31
Nitor Opus AS	24	145
Nitor Vital AS	146	191
	25 438	29 445

NOTE 18 - SPESIFIKASJON AV PREMIEINNTEKTER

	2019	2018
Brutto forsikringsteknisk premie	169 963	131 710
Administrasjonspremie	10 927	12 886
Premie for rentegaranti	4 220	5 029
Sum forfalt premie	185 110	149 625

NOTE 19 - GJENFORSIKRING

Pensjonskassen har inngått katastrofereassuranseavtale med Arch Re. Forsikringen dekker utbetalinger ved død og uførhet forårsaket av én hendelse der tre eller flere personer dør eller blir ufør. Maksimal erstatning er 90 mill. kroner med en egenandel på 10 mill. kroner. Premie for 2019 var 77 500 kroner.

NOTE 20 - SPESIFIKASJON AV UTBETALTE PENSJONER

	2019	2018
Alderspensjoner	39 145	35 798
Etterlattepensjoner	3 662	3 869
Uførepensjoner	11 581	11 246
Barnpensjoner	315	305
AFP	9 257	8 159
Pensjon utbetalt av andre	0	15
Avgitt samordning pensjoner	5 314	4 956
Mottatt samordning pensjoner	-8 175	-7 920
Sum pensjoner	61 098	56 428

NOTE 21 - FORVALTNINGS- OG ADMINISTRASJONSKOSTNADER

	2019	2018
Kundeportefølje		
Honorar og omkostninger verdipapirer	1 044	752
Honorar administrasjon	2 793	1 877
Honorar administrasjon øvrig	0	1 291
Honorar aktuar	0	112
Honorar lovpålagt revisjon inkl.mva	146	125
Honorar revisor andre tjenester utenfor revisjon inkl. mva	0	15
Kostnader daglig leder og styrehonorar, inkl AGA	1 827	1 712
Andre driftskostnader	25	47
Kontingent, inkl. finanstilsynsavgift	194	116
Andre administrative kostnader	415	505
Sum administrasjonskostnader kollektivportefølje	6 445	6 553

Forvaltningshonorar etter bruttometoden ikke ført inn i regnskapet. Disse er hensyntatt i resultatanalysen hos aktuar.
Brutto forvaltningshonorar til justering i 2019 utgjør TNOK 5 182.

	2019	2018
Selskapsportefølje		
Honorar og omkostninger verdipapirer		
Andre administrative kostnader	9	0
Sum administrasjonskostnader kollektivportefølje	9	0

NOTE 22 - RESULTATANALYSE OG OVERSKUDDSDDELING

	2019	2018
Risikoresultat før reassuranse	-2 167	3 736
Reassuranse premie	-78	-77
Reassuranse erstatninger	0	0
Reassuranseresultat	-78	-77
Netto risikoresultat etter reassuranse	-2 245	3 659
Endring i erstatningsreserve	0	0
Annet	0	0
Risikoresultat	-2 245	3 659
Renteresultat		
Netto finansinntekter		
Herav til kollektivporteføljen	182 392	-2 274
(Til)/fra Kursreguleringsfond	-94 716	52 288
Sum garanterte renter reserve	-41 216	-38 798
Garanterte renter premiefond	-28	-260
Avkastning til risikoutjevningfondet	-1 456	-703
Beregnet forvaltningshonorar verdipapirfond	5 182	5 048
Renteresultat	50 158	15 301
Kostnadsresultat		
Resultat administrasjonsreserve	12 879	14 658
Resultat driftskostnader inkl forvaltningskostnader	-6 445	-6 553
Beregnet forvaltningshonorar verdipapirfond	-5 182	-5 048
Administrasjonsresultat	1 252	3 057
Samlet resultat	49 165	22 017
Premie for renterisiko	4 220	5 029
Fortjenestemargin for forsikringsrisiko	0	0
Fra/til tilleggsavsetninger	-50 158	-15 301
Netto resultat	3 227	11 745
Disponering av tekniske resultater		
til premiefond	0	-3 659
til opppreservering	0	0
Resultat teknisk regnskap etter disponeringer over resultat	3 227	8 086
Avkastning til risikoutjevningfondet	1 456	703
Teknisk resultat fra regnskap	4 683	8 789
Ikke-teknisk resultat	23 143	13 664
Resultat før skatt	27 825	22 453
Skattekostnad	-6 018	-4 400
Resultat før andre resultatkomponenter	21 807	18 053
Totalt resultat	21 807	18 053
Disponert til/fra risikoutjevningfond	789	0
Disponert til/fra egenkapital	-22 596	-18 053

NOTE 23 - SKATT**Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt**

	2019	2018
Resultat før skattekostnad	27 825	22 453
+/- Permanente forskjeller	9	-565
+/- Endring i midlertidige forskjeller	-351	-4 534
Benyttet fremførbart underskudd	0	0
= Grunnlag for årets skattekostnad	27 483	17 354
Midlertidige forskjeller	67 554	60 172
Fremførbart underskudd	0	0
= Grunnlag for årets utsatt skatt	67 554	60 172
Beregnet utsatt skatt	14 862	13 238
Grunnlag formueskatt	0	10 323
Årets avsatte betalbare skatt	7 670	4 026
Endring utsatt skatt	0	373
Korreksjon tidligere år	-1 652	0
Årets skattekostnad	6 018	4 400

NOTE 24 - TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTNER**Innbetaling av premie**

Lørenskog kommune	178 613
Nitor AS	401
Nitor Opus AS	865
Nitor Vital AS	1 141
	<u>181 021</u>

Innbetalinger fra Lørenskog kommune

Husleie	15 567
Adm. Kost og annet	0

Utbetalinger fra Lørenskog kommune

Refusjon av lønn og styrehonorar	1 827
----------------------------------	-------

NOTE 25 - ANSATTE, YTELSER OG LÅN TIL LEDEDE PERSONER

Pensjonskassen hadde ingen ansatte i 2019.

Daglig leder er ansatt i Lørenskog kommune og leies ut til pensjonskassen.

Godtgjørelse til styret og daglig leder utbetales av Lørenskog kommune og refunderes av pensjonskassen.

Honorar til styremedlemmer for 2019 utgjorde 420 TNOK.

	Styrehonorar (TNOK)
Kjetil Houg	183
Erik Bratlie	46
Bente Franck-Sætervoll	50
Lisbeth M Stenshagen	50
Ola Løberg	50
Stine Rolstad Brenna	33
Jan-Bendix Byhring	8

Det ble valgt nye styremedlemmer 13. november og Bratlie og Houg satt i styret frem til valget. Rolstad Brenna og Byhring trådte inn i styret i november.

Daglig leder mottar ikke godtgjørelse direkte fra pensjonskassen. Styremedlemmer eller daglig leder har ikke lån, opsjonavtale, etterlønsavtale, pensjonsavtale eller andre godtgjørelse fra pensjonskassen ut over det som følger av tjenestepensjonsordningen som forvaltes i Lørenskog Kommunale Pensjonskasse.

NOTE 26 - SOLVENSKAPITAL OG SOLVENSKAPITALKRAV**SOLVENSKAPITAL**

	2019	2018
Innskutt egenkapital	171 275	171 275
Opptjent egenkapital	70 323	47 726
Justering i avsetninger ved overgang til markedsverdi	-17 469	9 559
Effekt av overgangsregelen	14 193	4 518
Sum kapital gruppe 1	238 323	233 078

Risikoutjevningfond	27 366	28 156
Sum kapital gruppe 2	27 366	28 156

Tilleggsavsetninger	191 683	141 525
Kursreguleringsfond	219 062	124 346
Merverdi (eller mindreverdi) av eiendeler utover bokført verdi	4 841	5 923
Korreksjon, beste estimat for død og uførhet	9 742	9 984
Samlet ansvarlig kapital	691 017	543 011

Samlet ansvarlig kapital uten overgangsregelen	676 824	538 493
---	----------------	----------------

SOLVENSKAPITALKRAV

Markedsrisiko	429 068	347 724
Livsforsikringsrisiko	52 251	62 426
Helseforsikringsrisiko	0	0
Motpartsrisiko	8 255	5 556
Korrelasjonseffekter	-42 255	-45 797
Operasjonell risiko	9 580	8 190
Tapsabsorbering i utsatt skatt	-68 535	0
Samlet solvenskapitalkrav	388 364	378 099

Overskudd/underskudd (+/-) av ansvarlig kapital	302 653	164 912
Solvenskapitaldekning	178 %	144 %

Ansvarlig kapital uten overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger	676 824	538 493
Overskudd/underskudd (+/-) av ansvarlig kapital uten overgangsregelen	288 460	160 394
Solvenskapitaldekning uten overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger	174 %	142 %

Det har etter regnskapsårets slutt oppstått betydelig markedsuro med fall i både aksjemarked og rentenivå. Dette påvirker solvenskapitaldekningen negativt. Pensjonskassen har etablerte rutiner for å håndtere dette og situasjonen overvåkes nøye. Pensjonskassen har fortsatt en solid stilling. Basert på oppdaterte markedsverdier for verdipapirer, samt oppdaterte forsikringsmessige forpliktelser på grunn av lavere rentenivå, pr. 24. mars er solvenskapitaldekningen 145 % (med overgangsregel).

Kapittel 4 Aktuarerklæring

GABLER

Til Styret i Lørenskog kommunale pensjonskasse

AKTUARERKLÆRING FOR 2019

Gabler Pensjonstjenester AS er ansvarshavende aktuar for Lørenskog kommunale pensjonskasse. Undertegnede utøver arbeidet på vegne av Gabler Pensjonstjenester AS.

Som pensjonskassens ansvarshavende aktuar skal Gabler Pensjonstjenester AS sørge for at pensjonskassen til enhver tid blir drevet på en forsikringsteknisk ansvarlig måte. I henhold til dette har vi vurdert den forsikringstekniske situasjon for Lørenskog kommunale pensjonskasse for 2019.

Rimeligheten i fordelingen i henhold til Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-13 (Tilordning av avkastning, overskudd) og § 3-14 (Overskudd på risikoresultat) er vurdert i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-18 a) (Anvendelse av overskudd tilordnet kontrakten).

Pensjonskassen har benyttet pristariffer som er meldt til Finanstilsynet i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-7 (Meldeplikt og tilsyn med pristariffer).

Premiereserven for de kontraktfastsatte forpliktelsene er beregnet i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-9 (Premiereserve knyttet til kontraktfastsatte forpliktelser).

Etter vår vurdering er disse forhold i samsvar med lov og forskrifter, og pensjonskassen oppfyller gjeldende krav til avsetninger.

Oslo, 26. mars 2020
Gabler Pensjonstjenester AS

Irene Byermoen
Aktuar

Kapittel 5 Revisors beretning

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til styret i Lørenskog kommunale pensjonskasse

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Lørenskog kommunale pensjonskasse som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap, oppstilling av endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av pensjonskassens finansielle stilling per 31. desember 2019, og av dens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av pensjonskassen i samsvar med de relevante etiske kravene i Norge knyttet til revisjon slik det kreves i lov og forskrift. Vi har også overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i pensjonskassens årsrapport bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for øvrig informasjon. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til pensjonskassens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike pensjonskassen eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig

dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- ▶ identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll;
- ▶ opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av pensjonskassens interne kontroll;
- ▶ vurderer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige;
- ▶ konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om pensjonskassens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det foreligger vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet. Hvis slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, må vi modifisere vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at pensjonskassens evne til fortsatt drift ikke lenger er til stede;
- ▶ vurderer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen, tidspunktet for vårt revisjonsarbeid og eventuelle vesentlige funn i vår revisjon, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom vårt arbeid.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av pensjonskassens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 27. mars 2020
ERNST & YOUNG AS

Revisjonsberetningen er signert elektronisk

Johan-Herman Stene
statsautorisert revisor

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Johan-Herman Stene

Statsautorisert revisor

På vegne av: Ernst & Young AS

Serienummer: 9578-5993-4-2411909

IP: 81.166.xxx.xxx

2020-03-27 10:54:30Z

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>

LØRENSKOG KOMMUNALE PENSJONSKASSE

Hasselveien 6, Postboks 304, 1471 Lørenskog

Telefon: 67 93 40 00 / 917 40 079

pensjonskassen@lorenskog.kommune.no

www.lko.no

Årsrapport 2019 - vedtatt 26. mars

Final Audit Report

2020-03-30

Created:	2020-03-27
By:	Guri Horsfjord Lassen (gls@lorenskog.kommune.no)
Status:	Signed
Transaction ID:	CBJCHBCAABAAg3buhCK9zRfLJ1Pt-MLxyTaJL--G0CBF

"Årsrapport 2019 - vedtatt 26. mars" History

- Document created by Guri Horsfjord Lassen (gls@lorenskog.kommune.no)
2020-03-27 - 2:32:12 PM GMT- IP address: 92.220.114.181
- Document e-signed by Guri Horsfjord Lassen (gls@lorenskog.kommune.no)
Signature Date: 2020-03-27 - 2:37:59 PM GMT - Time Source: server- IP address: 92.220.114.181
- Document emailed to Stine Rolstad Brenna (srbrenna@gmail.com) for signature
2020-03-27 - 2:38:02 PM GMT
- Email viewed by Stine Rolstad Brenna (srbrenna@gmail.com)
2020-03-27 - 2:38:08 PM GMT- IP address: 66.102.9.13
- Document e-signed by Stine Rolstad Brenna (srbrenna@gmail.com)
Signature Date: 2020-03-27 - 2:57:59 PM GMT - Time Source: server- IP address: 84.211.221.213
- Document emailed to Jan-Bendix Byhring (jby@lorenskog.kommune.no) for signature
2020-03-27 - 2:58:02 PM GMT
- Email viewed by Jan-Bendix Byhring (jby@lorenskog.kommune.no)
2020-03-27 - 4:29:52 PM GMT- IP address: 88.91.220.143
- Document e-signed by Jan-Bendix Byhring (jby@lorenskog.kommune.no)
Signature Date: 2020-03-27 - 4:32:34 PM GMT - Time Source: server- IP address: 88.91.220.143
- Document emailed to Bente Franck Sætervoll (bente@bokbasen.no) for signature
2020-03-27 - 4:32:36 PM GMT
- Email viewed by Bente Franck Sætervoll (bente@bokbasen.no)
2020-03-28 - 11:20:33 AM GMT- IP address: 84.215.68.65
- Document e-signed by Bente Franck Sætervoll (bente@bokbasen.no)
Signature Date: 2020-03-28 - 11:20:56 AM GMT - Time Source: server- IP address: 84.215.68.65

 Document emailed to Lisbeth Stenshagen (lst@lorenskog.kommune.no) for signature

2020-03-28 - 11:20:59 AM GMT

 Email viewed by Lisbeth Stenshagen (lst@lorenskog.kommune.no)

2020-03-28 - 2:56:44 PM GMT- IP address: 46.212.171.204

 Document e-signed by Lisbeth Stenshagen (lst@lorenskog.kommune.no)

Signature Date: 2020-03-30 - 8:32:16 AM GMT - Time Source: server- IP address: 212.20.204.66

 Document emailed to Ola Løberg (lobergola@gmail.com) for signature

2020-03-30 - 8:32:19 AM GMT

 Email viewed by Ola Løberg (lobergola@gmail.com)

2020-03-30 - 8:32:25 AM GMT- IP address: 66.102.9.13

 Document e-signed by Ola Løberg (lobergola@gmail.com)

Signature Date: 2020-03-30 - 11:55:49 AM GMT - Time Source: server- IP address: 80.212.230.177- Signature captured from device with phone number XXXXXX3078

 Signed document emailed to Lisbeth Stenshagen (lst@lorenskog.kommune.no), Jan-Bendix Byhring (jby@lorenskog.kommune.no), Guri Horsfjord Lassen (gls@lorenskog.kommune.no), Bente Franck Sætervoll (bente@bokbasen.no), and 2 more

2020-03-30 - 11:55:49 AM GMT